

NVRG

Nederlandse Vereniging voor
Relatie- en Gezinstherapie

W.G. Plein 256
1054 SE Amsterdam

T 020 612 30 78
E nvrg@nvrg.nl
www.nvrg.nl

KVK 40625320
IBAN NL77ABNA058.86.43.092

Formatiebureau Tweede Kamer
t.a.v. Bureau Woordvoering Kabinetsformatie
Postbus 20018
2500 EA Den Haag

Amsterdam, 27 maart 2024

Betreft: Help, de Relatie- en gezinstherapeut verdwijnt!

Geachte informateurs en formerende partijen,

De ggz 18+ loopt steeds meer vast. De meest kwetsbare mensen met de zwaarste mentale klachten worden het minst goed geholpen. Wachtlijsten nemen toe, personeelstekorten lopen op. Dit tegen een almaar groeiende vraag aan geestelijke gezondheidszorg.

Relatie- en gezinstherapie (systeemtherapie), waarbij de klacht van een client niet als losstaand probleem wordt gezien, maar in de complexe samenhang van zijn of haar systeem (bijvoorbeeld het gezin), biedt een in het veld breed gedragen oplossing. Deze therapie is bewezen effectief¹. Een gezond gezinssysteem levert meer gezondheid en minder zorg op voor de samenleving als geheel. Dan kunnen problemen die nu door middel van individuele zorg worden aangepakt, (weer) vaker binnen het gezinssysteem worden opgelost.

In 2017 werd aangetoond² dat de inzet van systeemtherapie zorgkosten bespaart en toekomstige zorgvragen voorkomt. De besparing kan oplopen tot duizenden euro's per gezin. Naast de besparing van zorgkosten zijn ook de maatschappelijke kosten substantieel. Denk aan (vecht)scheiding, schooluitval, opname in een zorginstelling. Met de inzet van systeemtherapie kan de toekomstige besparing nog vele malen groter worden.

Niet voor niets vraagt het Integraal Zorg Akkoord daarom om een integrale en generalistische blik, waarbij niet alleen naar het individu wordt gekeken, maar juist ook naar de impact op het (gezin)systeem. Kwaliteiten waar de NVRG erkende relatie- en gezinstherapeut bij uitstek voor is opgeleid. Echter, de financiering van de zorg- en hulpverlening is onvoldoende ingericht op deze integraliteit en de systeemtherapeut lijkt tussen wal en schip terecht te komen.

¹ Zie bijvoorbeeld het rapport 'Systeemtherapie, wetenschappelijke evidentie', te vinden op de NVRG site (zie: <https://www.nvrg.nl/publicaties>)

² Zie bijvoorbeeld het onderzoeksrapport 'De meerwaarde van systeemtherapie', te vinden op de NVRG site (zie: <https://www.nvrg.nl/publicaties>)

NVRGNederlandse Vereniging voor
Relatie- en Gezinstherapie

De invoering van het Zorg Prestatie Model (2022) pakt desastreus uit

Binnen de Zorgverzekeringswet is vergoeding van therapie alleen mogelijk op basis van een DSM diagnose, die gekoppeld is aan een individu. Een groot probleem is daarbij dat de systeemtherapeut niet is opgenomen als zelfstandig beroep in de beroepenlijst van het Zorgprestatie Model (ZPM). Dit kan voor een groot deel van onze achterban, zo'n 1.750 NVRG erkende systeemtherapeuten, tot grote problemen leiden.

Met het ZPM is de bekostigingsstructuur van de ggz 18+ in 2022 ingrijpend gewijzigd. Om bekostigd te kunnen worden, moet gedeclareerd worden op het oorspronkelijke beroep. Echter, veel systeemtherapeuten, die de 4-jarige post-master tot NVRG-erkende systeemtherapeut hebben gevolgd, werken niet meer op dit oorspronkelijke beroep. Zoals de systeemtherapeut die ooit is begonnen als maatschappelijk werker of sociaal-pedagogisch hulpverlener. Omdat hun oorspronkelijke beroepsregistratie is verlopen, kunnen ze hier niet meer op declareren in de ggz 18+.

Ook systeemtherapeuten die als WO-psycholoog zijn opgeleid maar geen BIG-registratie (meer) hebben, kunnen niet meer declareren in het ZPM. In de DBC konden zij hun tijd wel registreren. Diverse werkgevers hebben aangegeven dat zij alleen nog systeemtherapeuten aannemen als de systeemtherapeut een declarerend beroep wordt op de beroepenlijst.

De consequenties zijn desastreus. Hulpverleners die al jaren met volwassenen werken mogen geen 18+ meer behandelen. Systeemtherapeuten verlaten de ggz 18+, of beginnen een eigen praktijk voor cliënten die het zelf kunnen betalen. Juist in de ggz 18+ hebben we deze kundige professionals keihard nodig maar we raken ze kwijt.

Voorkom dat relatie en gezinstherapie verdwijnt!

Onze vraag is of u onze zorg deelt dat met de huidige ontwikkelingen de systeemtherapeut uit de ggz 18+ zal verdwijnen. En zo ja, of het nieuwe kabinet maatregelen kan opnemen in haar programma om dit probleem op te lossen. **Dit kan eenvoudigweg door de systeemtherapeut op de beroepenlijst ZPM te plaatsen.**

Wij wensen u veel succes toe bij de formatie en lichten één en ander graag toe in een persoonlijk gesprek.

Het bestuur en directeur van de NVRG,

Fridus van der Weijden, voorzitter

Carolien van der Rest, directeur

Bijlage: Samenvatting type knelpunten

Bijlage: Samenvatting type knelpunten**1. Wel onderliggend maar niet onderhouden beroep / registraties**

Declaratie van systeemtherapie vindt plaats op het onderliggende beroep. Ongeveer de helft van alle systeemtherapeuten heeft een onderliggend beroep, dat weliswaar op de beroepenlijst staat, maar dat ze (al jaren tot tientallen jaren) niet meer beoefenen, waar ze niet voor aangenomen zijn en waarvan ze inmiddels bovendien vaak erg ver afstaan. De bijbehorende registraties hebben ze daarom veelal niet onderhouden. Ook in de DBC systematiek werd gedeclareerd op het onderliggende beroep. Toen gold echter niet de eis dat men deze registratie moest onderhouden. Inmiddels geldt deze aanvullende eis wel. Iemand die declareert als maatschappelijk werker moet nu ineens, na vele jaren, deze registratie weer activeren terwijl dat niet altijd meer mogelijk is. Naast de financiële consequenties ervaren de systeemtherapeuten die dit betreft dat de jaren opleiding die hij/zij heeft moeten doorlopen om systeemtherapeut te worden niet serieus worden genomen. Vergelijk het met een psychiater die opeens zou moeten declareren als basisarts.

2. Geen onderliggend beroep

Voor ca 15% van alle systeemtherapeuten (ruim 400 leden) blijkt dat ze geen onderliggend declarerend beroep hebben. Deze groep wordt verplicht tot omscholing of moet een LOGO-verklaring aanvragen die echter niet meer afgegeven wordt voor alleen dit doeleinde. Het gaat met name om master psychologen zonder BIG-registratie en van oorsprong hbo-pedagogen.

3. Verplichte om- en bijscholing

Verplichte bij/omscholing naar een declarerend beroep, bijvoorbeeld: WO opgeleide psychologen zonder BIG registratie en hbo-pedagogen moeten een post-hbo opleiding tot GGZ-agoog volgen en de desbetreffende registratie onderhouden, terwijl ze daar niet in zullen en willen werken.

4. Knelpunten registraties voor onderliggende beroepen

- Systeemtherapeuten die ooit verpleegkundige, maatschappelijk werker of vaktherapeut waren en onderliggende beroepsregistraties niet hebben onderhouden, zijn daardoor ook in dat beroep niet meer declarabel;
- Het moeten onderhouden van extra registraties d.m.v. scholing die niet relevant is voor hun huidige functie als systeemtherapeut levert kosten en energieverspilling op voor werknemers en werkgevers;

5. Geen LOGO verklaring

- De WO-geschoolden die niet BIG-geregistreerd zijn die een LOGO verklaring moesten halen om (voorlopig) toch declarabel te zijn;
- De LOGO-verklaring die nodig is om declarabel te kunnen zijn die niet (meer) wordt afgegeven voor alleen het doel declarabiliteit;

NVRG

Nederlandse Vereniging voor
Relatie- en Gezinstherapie

- WO-geschoolden zonder BIG die niet de opleiding tot GZ psycholoog willen volgen om declarabel te worden, omdat ze bewust een ander vak hebben gekozen;
- De LOGO-verklaring die voor het huidige vak irrelevante bijscholing vereist en onzekerheid oplevert over de toekomst want het is slechts een tijdelijke oplossing.

6. Arbeidsrechtelijke gevolgen

- Systeemtherapeuten die eenzijdig met een contractwijziging moeten instemmen naar een onderliggend lager ingeschaald beroep, waar ze niet voor zijn aangesteld/in werkzaam zijn en dat ze al jaren geleden hebben verlaten;
- Systeemtherapeuten die om die reden ontslag nemen;
- Vertrekkende systeemtherapeuten die elders alleen nog aangenomen en ingeschaald kunnen worden op hun onderliggende beroep (waarin ze vaak niet meer bevoegd zijn of bekwaam) waarbij de opleiding tot systeemtherapeut van gem. 5 jaar qua inschaling geen enkele waarde meer blijkt te hebben;
- Functies die na vertrek van systeemtherapeuten ingevuld worden door andere disciplines of door de goedkopere systeemtherapeutisch werker, die hiervoor niet toegerust is, waarmee het systeemtherapie aanbod verloren gaat in die setting en voor de desbetreffende cliënten;
- Systeemtherapeuten die geen contractverlenging krijgen wegens het ontbreken van een onderliggend declarerend beroep;
- Bij sollicitatie op inhoud aangenomen zijn maar later vanwege ontbreken onderliggend declarerend beroep alsnog afgewezen;
- Ontslag of geen contractverlenging als men niet instemt met omscholing naar een declarerend beroep;
- Vacature voor de systeemtherapeut wordt niet meer opengesteld;
- Vacatures voor de systeemtherapeut worden opengesteld op een onderliggend declarabel beroep, met bijbehorende lagere inschaling vanaf FWG 45 (!) - maar wel als vereiste een NVRG beroepsregistratie, waarmee de NVRG-registratie LID Systeemtherapeut van deze hulpverleners financieel niet gehonoreerd wordt.

7. Geen 18+ doelgroep meer mogen behandelen

Systeemtherapeuten die al jaren met volwassenen binnen de GGZ werken en nu niet meer met 18+ mogen werken vanwege de beperking van hun onderliggende declarerende beroep en daarom van baan moeten veranderen.

8. Verdwijnen van aanbod of zichtbaarheid van systeemtherapie

- Vakgroep systeemtherapie binnen instellingen die zich op moet heffen met als reden 'dat het geen beroep is';
- Niet zichtbaar zijn als systeemtherapeut in het EPD;
- Werkgevers die openlijk de boodschap vertellen: 'we bieden hier geen systeemtherapie';

NVRG

Nederlandse Vereniging voor
Relatie- en Gezinstherapie

- Systeemtherapeuten en hun werkgevers worden zelf verantwoordelijk voor een mission impossible, namelijk zichtbaarheid van een niet declarabele discipline waarvan 'de meerwaarde niet ter discussie staat'.

9. Alleen nog betalende cliënten

- systeemtherapeuten die, omdat ze niet declarabel zijn binnen het ZPM, alleen zelf-betalende cliënten kunnen behandelen binnen een groepspraktijk en geen co-behandelaar meer kunnen zijn;
- Systeemtherapeuten die uit de ggz vertrekken en alleen nog werken voor zelf-betalende cliënten.

